

Počátky barvy a širokoúhlých formátů v českém filmu

Ukončení kurzu

- Kolokvium
- 5 filmů (nejlépe viděných na plátně) barevných nebo širokoúhlých
- Texty z čítanka

Žádná technika = žádný pohyb

TECHNICKÉ DĚJINY FILMU: TERMINOLOGIE A METODY

Technika nebo technologie?

- Technologie – pracovní postupy
- Technika – jednak postupy (technologie), ale také stroje, vybavení a vědomosti
- !!! Anglická terminologie !!!
 - Technologie ~ technique
 - Technika ~ technology
- ALTMAN, Rick (1984), Toward a Theory of the History of Representational Technologies. *Iris*, č. 2, s. 111–125.

Technika a společnost

SCOT (Social Construction of Technology)

1. Změna/pokračování
2. Symetrie
3. Prvek/struktura
4. Bezešvá síť

Wiebe E. Bijker (1997), *Of Bicycles, Bakelites, and Bulbs. Toward a Theory of Sociotechnical Change*. Cambridge – London: MIT Press

Cíl nebo náhoda?

Technická změna:

1. Racionální aktivita zaměřená na výsledek
2. Proces pokusů a omylů, jako výsledek nahromadění malých spíše náhodných změn

Druhý přístup spíše odpovídá charakteru společnosti
Kombinace obou přístupů

Zavedení nové techniky

Model Douglase Gomeryho:

1. Vynalezení (invention)
2. Inovace (innovation)
3. Rozšíření (diffusion)

Ekonomika české (československé) kinematografie

Poslání čs. filmu

„Výchova nového, **uvědomělého občana republiky**, obětavého budovatele socialismu, milujícího svou svobodnou vlast a odhodlaného bránit ji kdykoliv proti útokům nepřátel.

Čs. státní film plní tento úkol vytvářením **ideových, aktuálních, pravdivých a hluboce lidských filmů** a jejich **šířením mezi lid** až do nejmenších míst naší republiky, aby byl obohacen kulturní a společenský život a zajištěna jeho pestrost, zajímavost a radostnost.“

Rudolf Bláha (1955): *Ekonomika čs. filmu*, s. 12.

Poválečný vývoj

- Během války zvýšení výrobních nákladů
- Od r. 1947 kina provozována místními národními výbory; 16 mm kina masových organizací
- Provedena úprava vstupného (jiné třídy, zrušení poplatku za šatnu, slevy pro mládež)
- Nedostatek promítacích strojů: 16 mm kina (1946: 165, pol. 50. let: 1.451)

Rozdělení:

1. Výroba filmové suroviny,
2. výroba natáčecích, promítacích a laboratorních technických zařízení,
3. filmová tvorba,
4. laboratorní zpracování.

Distribuce a síť kin

- Průměrné použití jedné kopie: 600 představení u 35 mm, 400 představení u 16 mm.
- Při 20 kopiích je 35 mm film vyexploitován za 18 měsíců.
- Jen u velmi atraktivních filmů lze dosáhnout výnosu (tj. pokrytí výrobních nákladů), a to za cca dvojnásobek exploitační doby.
 1. Malá exploitační základna
 2. Nízké vstupné
 3. Vysoké výrobní náklady

HOSPODÁŘSKÁ ZÁVISLOST NA DISTRIBUCI ZAHRANIČNÍCH FILMŮ

Poválečný vývoj

	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953
Kina stálá	1.642	1.720	1.797	1.880	2.014	2.067	2.379	2.422
Kina putovní	-	3	4	4	6	78	122	125
Počet návštěvníků v mil. osob	110	126	130	122	99	101	105	108
Docílené vstupné kin v mil. Kčs nové měny	156	181	277	261	206	223	248	253
Dokončené celovečerní filmy hrané	10	17	18	23	20	7	15	15
Z toho barevné	-	1	-	2	1	2	4	6
Průměrný náklad černobílého filmu v mil. Kčs nové měny	1,7	1,7	1,7	1,8	2,3	2,6	3,3	3,2

Síť kin

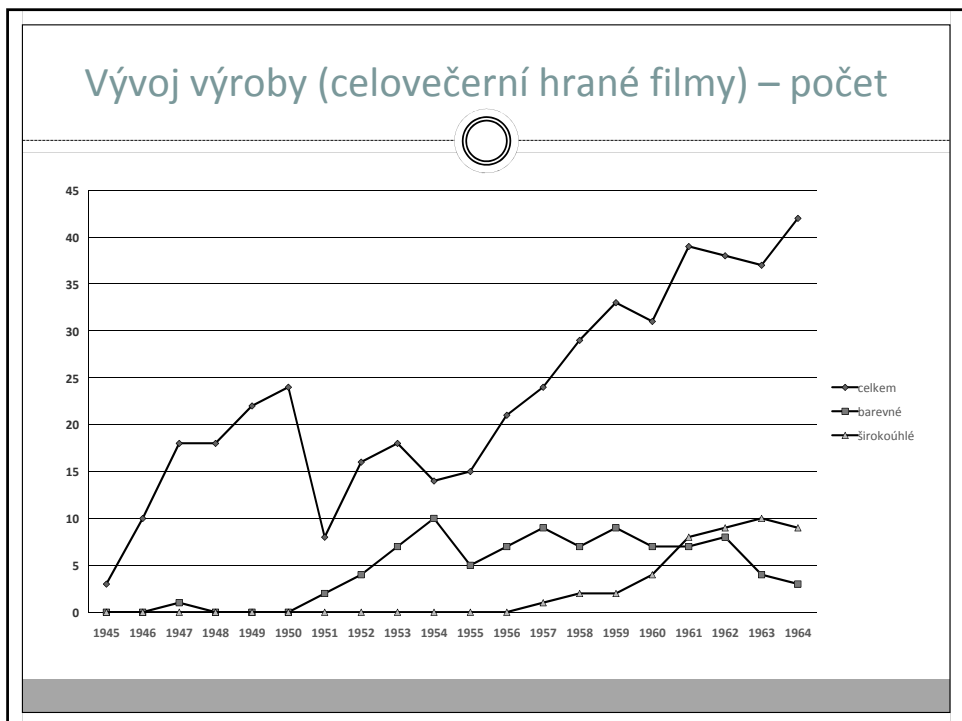
- „Funkce sítě kin spočívá v zajištění pravidelného a technicky kvalitního předvádění filmů všemu obyvatelstvu.“ (s. 45)
- 35 mm a 16 mm kina
- Provozovatelé:
 - Československý státní film
 - Revoluční odborové hnutí (RHO)
 - Ostatní organizace (osvětové besedy, Svaz československo-sovětského přátelství, JZD, Armádní domy, STS, ...)
- „Kina schopná promítati barevné filmy“ (s. 45)

VÝROBA

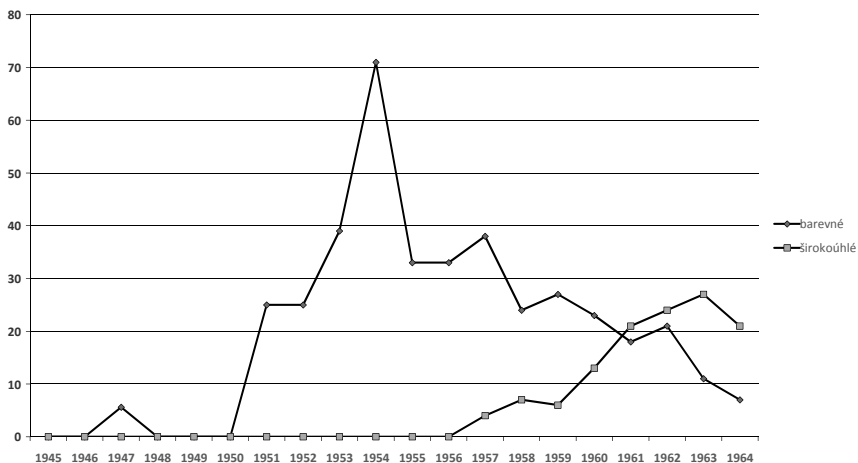
Výroba - barevné filmy										
rok	dlouhé		krátké	z toho						
	hrané	jiné		české			slovenské			
				dlouhé		krátké	dlouhé		krátké	
				hrané	jiné		hrané	jiné		
1947	1	1	6	1	1	6	0	0	0	
1948	0	1	7	0	1	7	0	0	0	
1949	0	2	8	0	2	7	0	0	1	
1950	0	2	7	0	1	7	0	1	0	
1951	2	1	15	2	1	15	0	0	0	
1952	4	4	11	4	3	11	0	1	0	
1953	7	4	31	6	3	26	1	1	5	
1954	10	5	49	9	5	42	1	0	7	
1955	5	5	81	5	4	76	0	1	5	
1956	7	2	138	7	2	119	0	0	19	
1957	9	1	137	7	0	115	2	1	22	
1958	7	3	213	5	2	117	2	1	36	
1959	9	2	267	8	2	241	1	0	26	
1960	7	1	281	6	1	269	1	0	12	
1961	7	3	214	5	2	192	2	1	22	
1962	8	2	232	6	2	219	2	0	13	
1963	4	0	238	3	0	216	1	0	22	
1964	3	0	217	3	0	193	0	0	24	

Výroba - širokoúhlé filmy										
rok	dlouhé		krátké	z toho						
	hrané	jiné		české			slovenské			
				dlouhé		krátké	dlouhé		krátké	
				hrané	jiné		hrané	jiné		
1956	0	0	2	0	0	2	0	0	0	
1957	1	0	2	1	0	2	0	0	0	
1958	2	0	13	2	0	12	0	0	1	
1959	2	1	8	2	1	6	0	0	2	
1960	4	0	9	4	0	8	0	0	1	
1961	8	2	7	7	1	6	1	1	1	
1962	9	0	3	7	0	2	2	0	1	
1963	10	0	2	8	0	0	2	0	2	
1964	9	0	5	9	0	4	0	0	1	

dlouhé hrané filmy					
rok	celkem	z toho barevné	z toho širokoúhlé	% barevné	% širokoúhlé
1945	3	0	0	0	0
1946	10	0	0	0	0
1947	18	1	0	5,6	0
1948	18	0	0	0	0
1949	22	0	0	0	0
1950	24	0	0	0	0
1951	8	2	0	25	0
1952	16	4	0	25	0
1953	18	7	0	39	0
1954	14	10	0	71	0
1955	15	5	0	33	0
1956	21	7	0	33	0
1957	24	9	1	38	4
1958	29	7	2	24	7
1959	33	9	2	27	6
1960	31	7	4	23	13
1961	39	7	8	18	21
1962	38	8	9	21	24
1963	37	4	10	11	27
1964	42	3	9	7	21

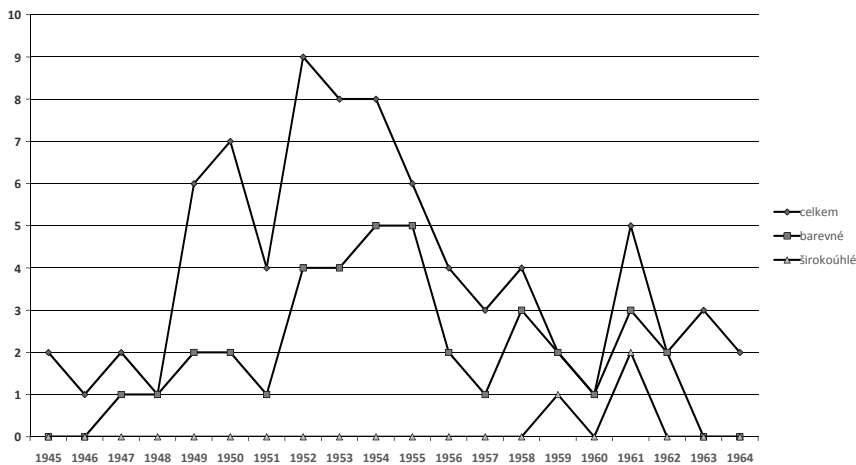

Vývoj výroby (celovečerní hrané filmy) – procenta

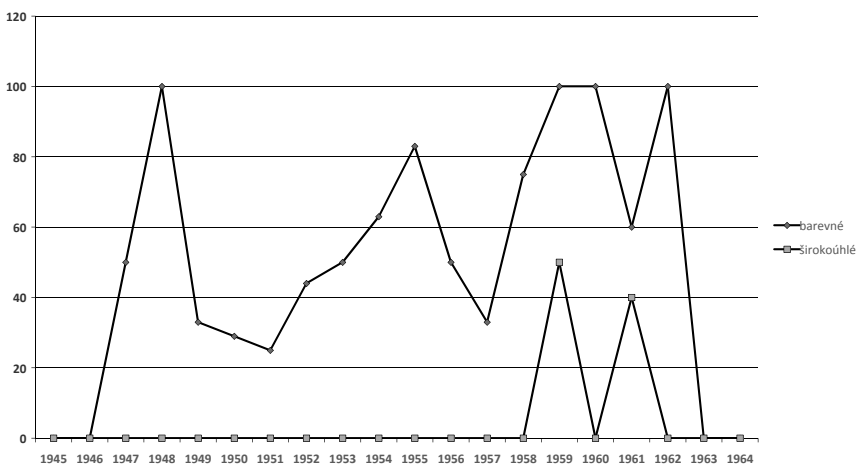

dlouhé jiné filmy						
rok	celkem	barevné	širokoúhlé	% barevné	% širokoúhlé	
1945	2	0	0	0	0	0
1946	1	0	0	0	0	0
1947	2	1	0	50	0	0
1948	1	1	0	100	0	0
1949	6	2	0	33	0	0
1950	7	2	0	29	0	0
1951	4	1	0	25	0	0
1952	9	4	0	44	0	0
1953	8	4	0	50	0	0
1954	8	5	0	63	0	0
1955	6	5	0	83	0	0
1956	4	2	0	50	0	0
1957	3	1	0	33	0	0
1958	4	3	0	75	0	0
1959	2	2	1	100	50	0
1960	1	1	0	100	0	0
1961	5	3	2	60	40	0
1962	2	2	0	100	0	0
1963	3	0	0	0	0	0
1964	2	0	0	0	0	0

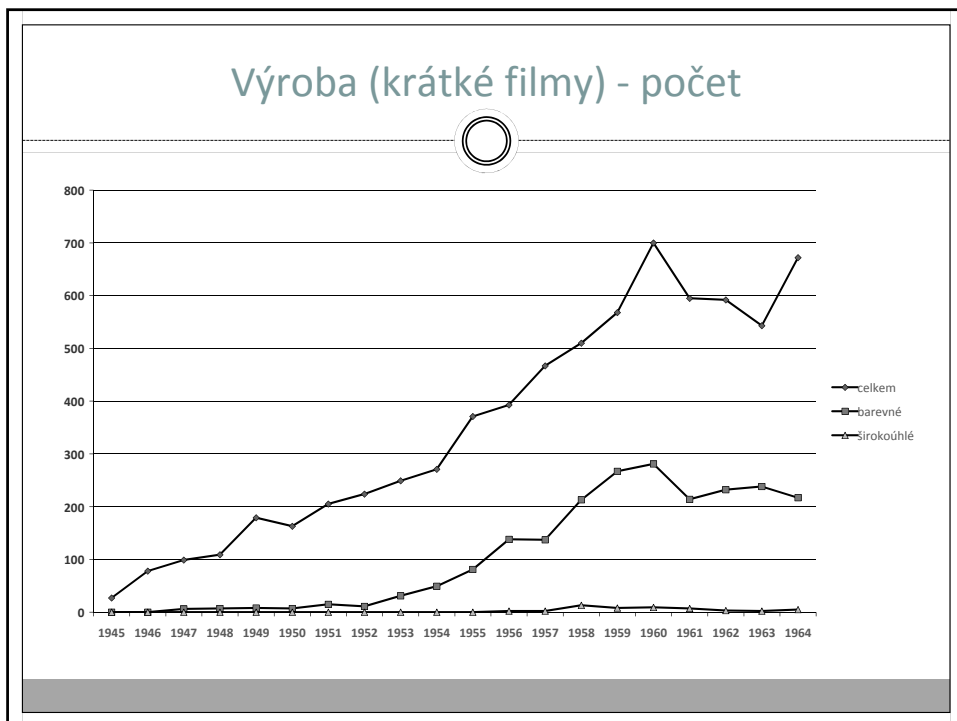
Vývoj výroby (celovečerní jiné filmy) – počet

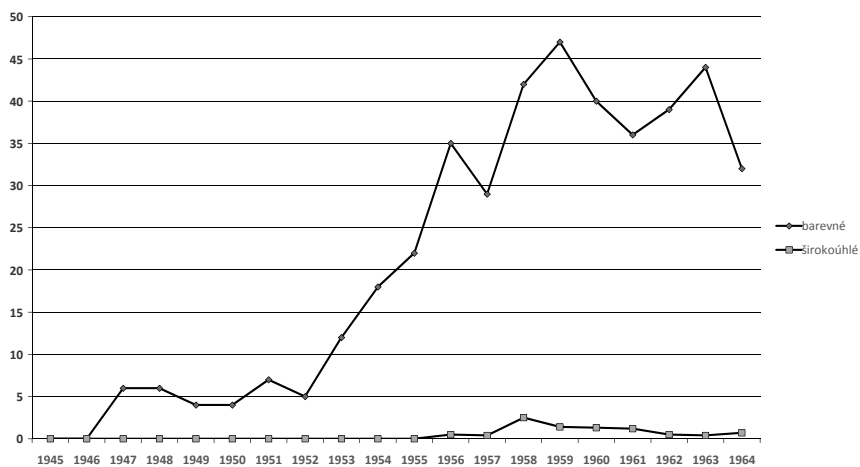
Vývoj výroby (celovečerní jiné filmy) - %

krátké filmy						
rok	celkem	barevné	širokoúhlé	% barevné	% širokoúhlé	
1945	27	0	0	0	0	0
1946	78	0	0	0	0	0
1947	99	6	0	6	0	0
1948	109	7	0	6	0	0
1949	179	8	0	4	0	0
1950	163	7	0	4	0	0
1951	205	15	0	7	0	0
1952	224	11	0	5	0	0
1953	249	31	0	12	0	0
1954	271	49	0	18	0	0
1955	371	81	0	22	0	0
1956	393	138	2	35	0,5	
1957	467	137	2	29	0,4	
1958	510	213	13	42	2,5	
1959	568	267	8	47	1,4	
1960	700	281	9	40	1,3	
1961	595	214	7	36	1,2	
1962	592	232	3	39	0,5	
1963	543	238	2	44	0,4	
1964	672	217	5	32	0,7	

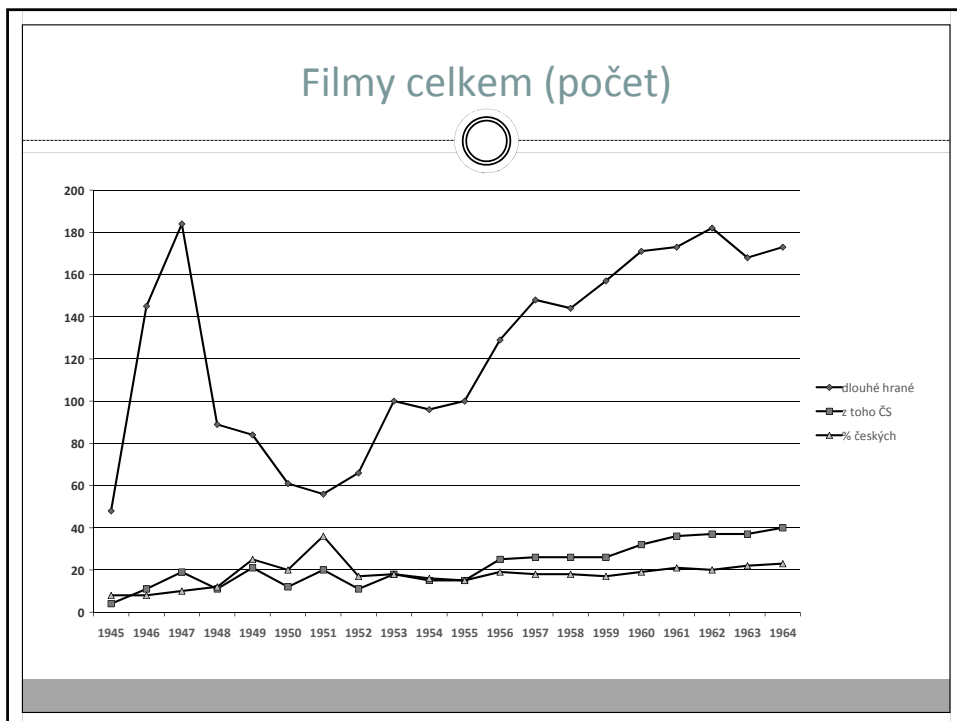

Výroba (krátké filmy) – procento

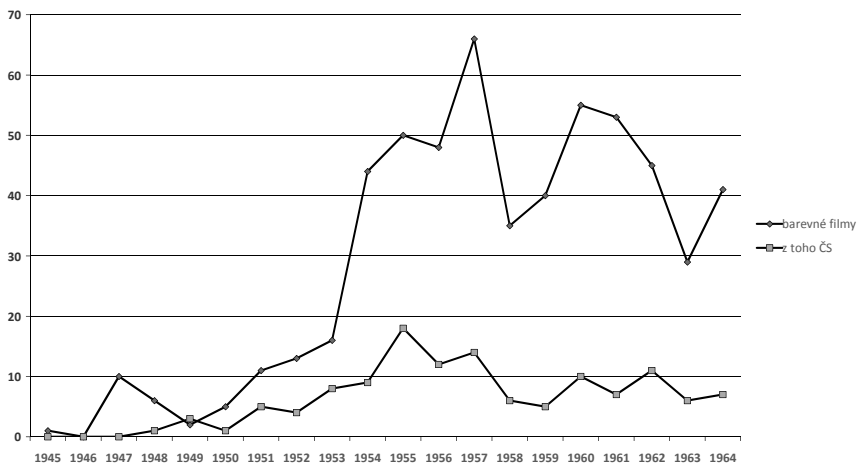

DISTRIBUCE

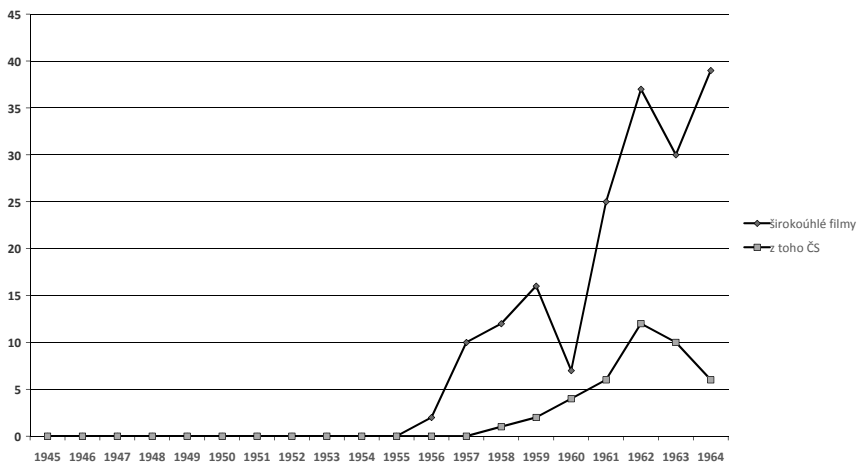
filmy v distribuci						
rok	dlouhé hrané	z toho ČS	barevné	z toho ČS	širokoúhlé	z toho ČS
1945	48	4	1	0	0	0
1946	145	11	0	0	0	0
1947	184	19	10	0	0	0
1948	89	11	6	1	0	0
1949	84	21	2	3	0	0
1950	61	12	5	1	0	0
1951	56	20	11	5	0	0
1952	66	11	13	4	0	0
1953	100	18	16	8	0	0
1954	96	15	44	9	0	0
1955	100	15	50	18	0	0
1956	129	25	48	12	2	0
1957	148	26	66	14	10	0
1958	144	26	35	6	12	1
1959	157	26	40	5	16	2
1960	171	32	55	10	7	4
1961	173	36	53	7	25	6
1962	182	37	45	11	37	12
1963	168	37	29	6	30	10
1964	173	40	41	7	39	6

Barevné filmy (počet)

Širokoúhlé filmy (počet)

Vývoj?

PILÁT, FRANTIŠEK (1972): *STUDIE DLOUHODOBÉHO
ROZVOJE FILMOVÉ TECHNIKY*. PRAHA:
ČESKOSLOVENSKÝ FILM.

Barevný film

- „Umělecky zvládnutý barevný obraz stal se u hraných a krátkých filmů, určených pro kina a televizi **normálním výrazovým prostředkem**, odpovídajícím zrakovému smyslu člověka. Přejít k barvě lze nyní již pokládat za jev **stálý**, neměnný. V některých zemích byl v kinematografii již **prakticky ukončen**, v jiných zemích je v konečném stadiu.“

Problémy

- **Technická základna**
 - Osvětlovací technika a proudové zdroje
 - Výměny a vylepšení u snímacích kamer, vyvolávacích a kopírovacích strojů
- **Barevná surovina**
 - Přenosové vlastnosti filmového pásu ovlivňují značně výslednou podobu obrazového i zvukového záznamu.
 - V zemích socialistického tábora zpoždění zavádění barevného filmu kvůli nedostatku barevné suroviny.
 - Dodavatel pozitivu: ORWO; problematický negativ a kopírovací materiály (1972!!!)

Širokoúhlý film

- „Promítнутý obraz lépe vyplňoval zrakové pole binokulárního vidění, které má 90° ve vertikálním a 180° v horizontálním směru a vyvolával tzv. **efekt účasti diváka na reprodukováném ději**. Touto technologií se kinematografie chtěla výrazně odlišit od televize...
- V průběhu doby se prokázalo, že panoramatické systémy s vodorovným úhlem pozorování až 146° jsou pouze **atrakcí**, která zejména pro **omezený výběr dramatických látek** nemá naději na obecné uplatnění.“

Problémy

- Nižší optická kvalita obrazu
- Omezené využití v televizi
- Omezené využití pro 16 mm a tzv. „kasetovou televizi“

- „V ČSSR podle stavu ke 30. 6. 1972 bylo z celkového počtu kin 2.043 pro 35 mm film upraveno 944 kin pro promítání širokoúhlého filmu. Pro širokoúhlý film adaptacemi upravená a v malém počtu nově postavená kina soustřeďují 64% tržeb celé sítě kin (3.400 kin). Jsou proto jedním z rozhodujících činitelů v ekonomice kinematografie. Důsledným dodržováním státní normy pro širokoúhlá kina bylo dosaženo mimořádně dobrých výsledků, zejména ve viditelnosti obrazu, v uspořádání plochy sedadel v hledišti a v umístění i rozměrech projekční plochy. Úpravami se podstatně zlepšila technika, estetická a hygienická úroveň kin.“

Barevný film

FOTOGRAFICKÝ OBRAZ

- Monochromatický obraz (čb)
- Krystalky stříbra – konkrétní odstín šedé podle jejich množství
- Barva před nástupem zvuku:
 - „Umělé“ barvy (obarvený filmový materiál)
 - „Fotografické“ barvy (snaha zachytit a reprodukovat reálné barvy)

UMĚLE BARVENÝ FILM

- **Základní metody**

- Ruční barvení
- Barvení pomocí patron
- Virážování
- Tónování

Virážování + tónování

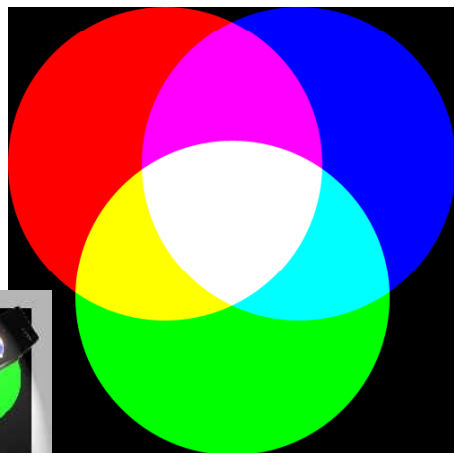
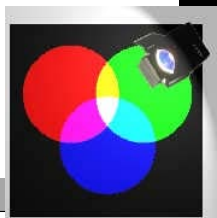

BAREVNÝ FOTOGRAFICKÝ OBRAZ

- 2 procesy:
 - Zaznamenání barevné informace
 - Reprodukce barevné informace
- **Aditivní** a **subtraktivní** metoda

ADITIVNÍ (doplňková) METODA

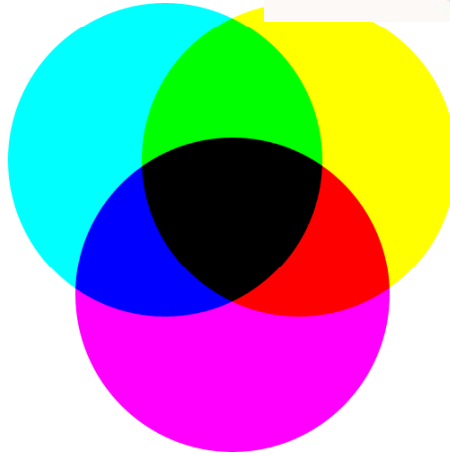
- Přidávání červeného, modrého a zeleného světla k černé
- Stejně množství červené, modré a zelené vytvoří bílou
- Barva v TV

SUBTRAKTIVNÍ METODA

- Použití filtrů a odstranění z bílé části červené, modré a zelené
- Všechny barevné filmy dnes
- Azurová (cyan), purpurová (magenta) a žlutá

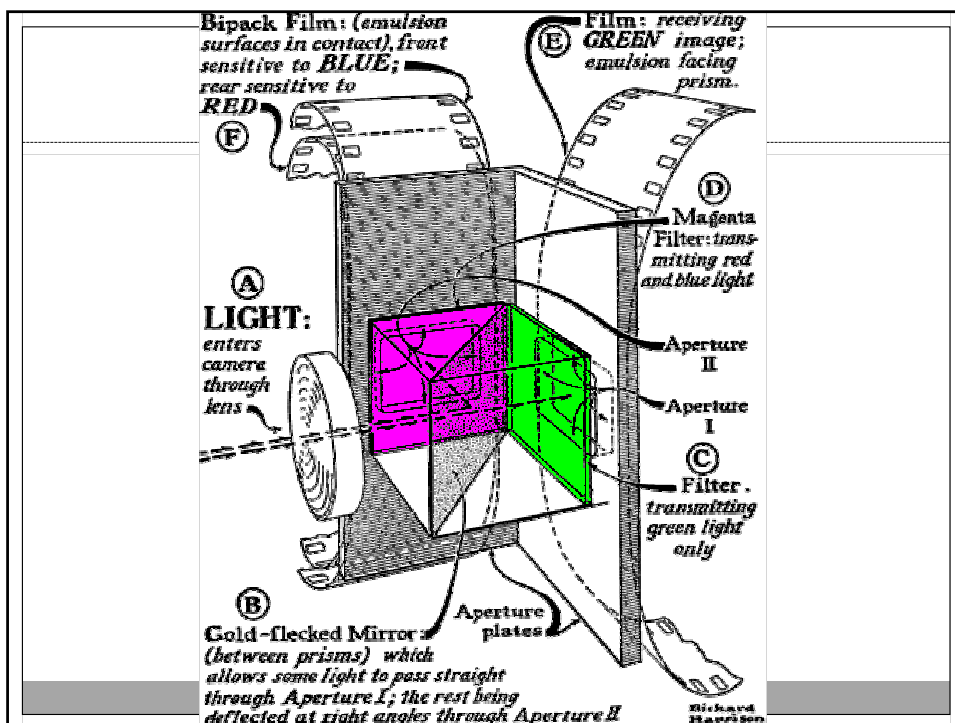
Barevný film po 2. světové válce

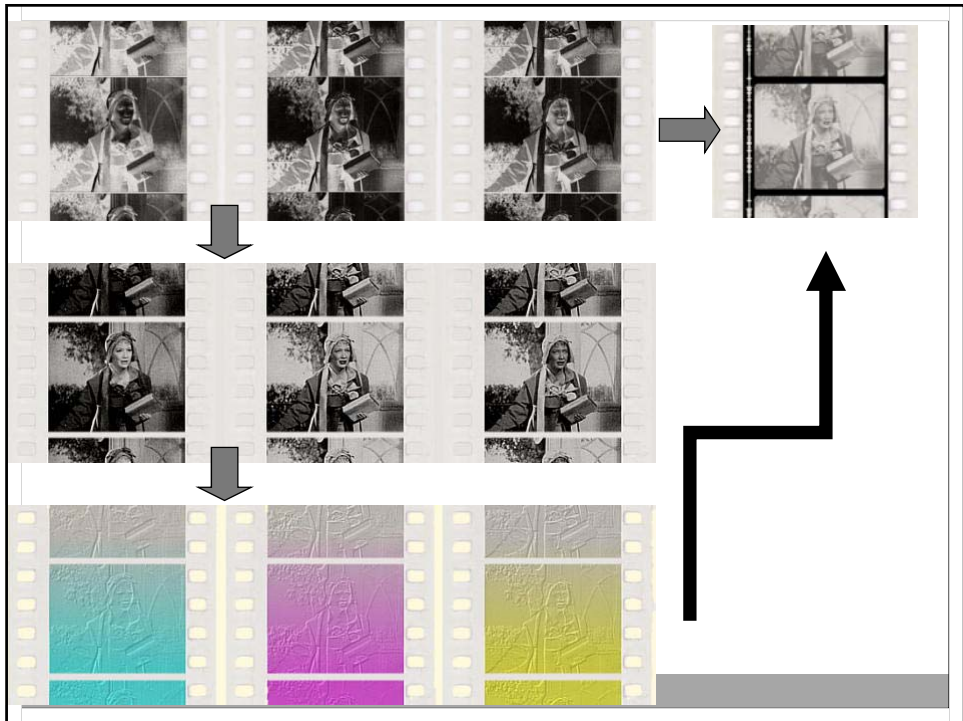

- Hydrotypická metoda (Technicolor)
- Třívrstvé materiály (Agfacolor, Eastmancolor, ...)

TECHNICOLOR 4 (1932-1955)

- Separování každé barvy jako černobílého negativu (subtraktivní negativy primární barev)
- Z každého negativu matrice (reliéf: tloušťka želatiny odpovídala hustotě stříbrných krystalků)
- Matrice byla ponořena do barvy (nasála ji tolik, kolik dovoľovala tloušťka)
- Kopie obsahovaly čb emulzi pro zvukovou stopu a uniformní želatinu, která měla vstřebat barvu z matic

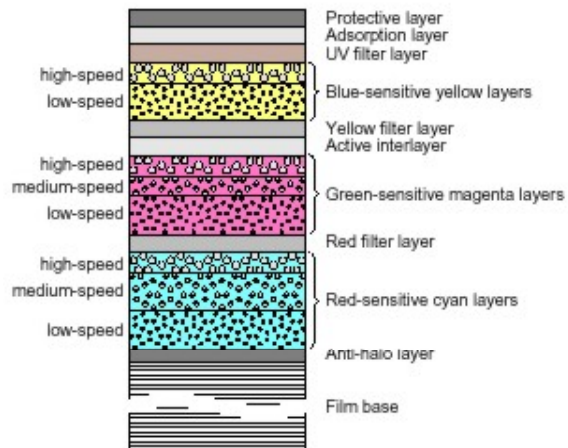

AGFA

- „Agfacolor Neu“ (1936)
 - Pro fotografii, inverzní
 - Materiály Agfa obsahovaly barvotvorné částičky, které byly během vyvolávání „aktivovány“
- 1939: negativní-pozitivní verze systému
 - **Münchhausen** (1943, Josef von Baky)
 - **Kolberg** (1945, Veit Harlan)

Struktura vrstev

AGFA

- V r. 1945 byly pražské filmové laboratoře jediným místem, které dovedly Agfacolor zpracovávat, pražské ateliéry pak jediným místem, kde se na Agfacolor natáčelo
- Sovcolor, Anscoolor (Ansco, USA), Gevacolor a Gevachrome (Gevaert, Belgie), Ferraniacolor (Ferrania, Itálie), Orwocolor a Orwochrom (Orwo, Německo)Fomacolor
- Eastmancolor (1950)

BAREVNÝ FILM DNES

- Od 70. let je čb film spíše výjimkou
- Proces konverze k barvě urychlen barevnou televizí
- Černobílý materiál dnes užíván jako součást autorova záměru
- Kolorizace starších filmů (80. léta)

Výroba a předvádění barevných filmů

Technika snímání barevných filmů

a) V ateliéru

- Podobně jako u ČB filmu, rozdíl ve: způsobu osvětlení, provedení a barvě dekorací, barvě kostýmů a líčidel, v optice a stanovení osvitů
- Bílé světlo (barevné mění barvy snímaných předmětů)
- Barevné světlo snižuje množství barevných odstínů snímaných předmětů
- Správnost barevného podání se usuzuje podle hercova obličeje

Osvětlení v ateliéru

- Nejčastěji vysokointenzitní obloukové lampy, ve světlometech opatřených stupňovitými (fresnelovými) čočkami
 - Přebytek modrých paprsků lze vyrovnat filtry
- Užívání svítidel se žárovkami se považovalo za **nehospodárné**, dokud byla citlivost barevného materiálu nízká
 - Napětí v síti musí být dostatečně stabilní a nezávislé na odebíraném příkonu – aby nedošlo ke zkreslení barevného podání

b) V exteriéru

- Jen při dostatečném osvětlení, pouze někdy lze použít svítidla
- Nepřetržité změny přirozeného osvětlení

c) Snímání barevných kombinovaných snímků

- ❑ Zadní projekce nevhodná – způsobuje barevnou degradaci
- ❑ Makety se zmenšují nejvýše 5x

Promítání barevných filmů

- U ČB filmů – nutné zajistit správný jas promítaného obrazu
- U barevného obrazu – kromě jasů také správné barevné podání

Goldovskij (1952), s. 56:

Podklad 35 mm kinematografického filmu u jeho rozměry jsou stejné jak u barevné tak u černobílé kopie. Emulsní vrstva u vícevrstevného pozitivního filmu je sice nepatrně (o několik mikronů) tlustší než vrstva černobílého pozitivu, ale to nemá pro exploataci praktický význam. Tedy barevné filmy, zhotovené na vícevrstevném filmu nebo hydrotypickým způsobem, se dají předváděti na obyčejných kinematografických zařízeních k promítání 35 mm filmů.

Avšak promítání barevných filmů má své osobité zvláštnosti, spojené s možností vzniku skreslení barevného podání obrazu, pozorovaného na promítací ploše. Některé z těchto vad jsou určovány charakteristikami záření a podmínkami využití světelných zdrojů při promítání. Tyto vady lze zcela nebo jen částečně vyloučiti. Další skreslení barevného podání vzniká z osobitých metod kinematografického promítání a zvláštní úlohy zrakového orgánu diváka při vidění.

Psaní o barevném filmu

30. a 40. léta: *Kinorevue*

- Jaro Kovář, O barevnosti ve filmu. *Kinorevue*, r. I (1934/35), č. 48, s. 429-432.
- Harold J. Salemsen, Revoluce barev ve filmu. *Kinorevue*, r. I (1934/35), č. 49, s. 441-444.
- R., Rozpaky z objevu. *Kinorevue*, r. IX (1942/43), č. 48, s. 377.
- Veit Harlan, Zázrak barev. *Kinorevue*, r. IX (1942/43), č. 49, s. 390.
- Jaroslav Brož, Barvy mluví novou řečí. *Kinorevue*, r. IX (1942/43), č. 50, s. 396-397, obálka.
- -b-, Režisér o základních problémech barevného filmu. *Kinorevue*, r. X (1943/44), č. 3, s. 18.
- Vladimír Vlček, V zajetí barev. *Kinorevue*, r. X (1943/44), č. 19, s. 148-149.
- Bedřich Rádl, K estetice barevného filmu. *Kinorevue*, r. XI (1944/45), č. 12, s. 90-91.
- Willi Forst, Barva není žádná filmová hvězda. *Kinorevue*, r. XI (1944/45), č. 23, s. 179.

Jaro Kovář: O barevnosti ve filmu

„Má-li film být koncipován barevně, musí se hned pomýšlet na to, aby barevnost nebyla koloritem černobílého obrazu, ale aby barvitost byla barevností úplnou.“

Barvitost – značí sílu, charakterisující intenzitu, a rozdílnost barev

Barevnost – značí odstínovou hodnotu celkového obrazu

Harold J. Salemson: Revoluce barev ve filmu

Rozhovor s Roubenem Mamoulianem a Miriam Hopkinsovou o natáčení filmu *Becky Sharp* („první velký film v přírodních barvách“)

„Hned při vchodu do ateliéru vidíme, že natáčecí podmínky jsou zde poněkud jiné než obvykle bývají. Osvětlení je zde třikrát silnější než při natáčení černobílého filmu a kamera je dvakrát větší, poněvadž současně se snímá na tři filmová pásma, jež dohromady dávají úplnou barevnou stupnici. A pak barva je novinkou, pouze jeden nebo dva kameramani jsou s ní obeznámeni do té míry, aby s ní mohli pracovat.“ (Salemson)

„V nejbližší budoucnosti barva otevře oči všem, kteří chodili do biografu s černými brýlemi. Dosud viděli pouze siluety, zítra uvidí skutečnou krásu světa.“ (Mamoulian)

„Hledte, co děláme v *Becky Sharp*, aby si obecnost zvykla na barvy. V prvních scénách používáme pouze nejjemnějších barevných nuancí [...] Divákovy oči si tak postupně zvyknou na barvu a spíše přijmou ostřejší tóny dramatických scén.“ (Mamoulian)

„Budoucnost vidím růžově a právě barevný film mohl by nám ji ukázat v tónech nejoptimističtějších.“ (Mamoulian)

R.: Rozpaky z objevu

Útržky z rozhovoru s Veidtem Harlanem a další názory.

„Harlan rozeznává dvě skupiny barevných filmů: první druh, který si zvolil sám, stupňuje barvou realismus a dává obecenstvu téměř zapomenout na to, že sedí v biografu. Naproti tomu druhá skupina stupňuje barvou irrealitu, a dává tím filmu pohádkové, neskutečné zbarvení.“

„Barva musí sama za sebe něco vyjadřovati, jinak by bylo lépe zůstat u černobílého filmu.“

Veit Harlan: Zázrak barev

K premiéře filmu *Dům u jezera*.

„Kdo chce tvořit barevné filmy, musí umět komponovat; musí umět sloučit obraz a zvuk, oba základní prvky černobílého filmového obrazu, s prvkem třetím, barvou, v harmonickou jednotu.“

Jaroslav Brož: Barvy mluví novou řečí

Podtitul: „Film na Prahu nové vývojové etapy“

„Systém Agfacolor, který je k dispozici německým filmařům, dostal se do jejich rukou technicky už vyzkoušený, [...] a záleží teď jen na tom, objevit přímo při práci v ateliéru jeho široké možnosti a odstranit všechny nesnáze s natáčením v barvách spojené.“

Vladimír Vlček: V zajetí barev

„Věřím v barevný film jako v nové filmové umění. Věřím, že právě tímto vynálezem se film přiblížil malířství a že tak, jako už po staletí vznikají na plátnech barevné básně, které okouzlují svět, tak jednou i barevný film se stane hodným slova 'umění'.“

„Víme, že jsme pořád ještě 'v zajetí barev', ale až nám technika uvolní pouta a otevře cestu rozletu, těšíme se na nové básně – na nové umění: barevný film!“

Willi Forst: Barva není žádná filmová hvězda!

„...zvuk je něco nepochybného, stabilního, změřitelného, je to konstantní veličina. Barva naproti tomu plyne.

Normální A má podle pevného fyzikálního zákona počet kmitů 870 za vteřinu. Dáte-li mu zaznít při měsíčním svitu, nebo v jasném poledním slunci, zní pokaždé stejně: Ale zkuste to s červenou vázankou!“

„Dvojí nebezpečí hrozí barevnému filmu: střízlivá objektivnost techniky a jen relativně fungující lidská schopnost vidění.“

Co mají společného?

- Přirovnávání k nástupu zvuku ve filmu:
 - Obdobné protesty některých tvůrců.
 - Zpočátku technická nedokonalost.
- Barva jako prvek rovnocenný obrazu a zvuku.
- Obecenstvo si musí na barevný film zvykat, učit se na něj dívat.
- Ještě v pol. 40. let jsou barevné filmy označovány jako „pokusy“ a očekává se další technický vývoj.

50. léta: *Film a doba*

- Jiří Weiss, V barvách nebo barevně? *Film a doba*, r. 1954, č. 2, s. 321-325.
- Kl., Střih v barevném filmu. *Film a doba*, r. 1956, č. 6, s. 353-354.
- Kl., Barevné filmy ano, ale s rozmyslem. *Film a doba*, r. 1956, č. 6, s. 426.
- -os-, Ať se mistři perou s barvou. *Film a doba*, r. 1956, č. 10, s. 714.
- Jan Kliment, K problému barevného filmu. *Film a doba*, r. 1957, č. 4, s. 229-232.

Jiří Weiss: V barvách nebo barevně?

„Československá kinematografie přechází rychle do barevné éry. Jakmile bude dostatek lamp, budeme natáčet barevně – a ti, kdo poukazují na nádherná díla, natočená např. v Itálii dosud černobíle, stojí na stejně reakčních pozicích, jako největší filmoví umělci třicátých let, kteří se nostalgicky bránili příchodu zvuku.“

- **Příklady práce s barvou:**

- *Jindřich V.,*
- *Skladatel Glinka*
- *Moulin Rouge*

- **Vlastní filmy:**

- *Mládí a Píseň o sletu*
- *Můj přítel Fabián*

Píseň o sletu

„Základní poznatek, ke kterému jsme došli a který snad stojí za všeobecnou úvahu, je souvislost mezi barevným obrazem a hudbou. Ve střížně se nám zdálo, že barevný záběr má asi o třicet procent větší nosnost než záběr černobílý. Znamená to tedy, že např. statický záběr barevné krajiny je nutno nechat o třicet procent déle na plátně než týž záběr černobílý, a že při stříhu montáže je zapotřebí nechat divákovi delší dobu k vnímání než u montáže černobílé. Se stříhačem Hájkem jsme udělali zajímavou zkušenost, že barva, střížená mimo rytmus, působí vysloveně disharmonicky a bolestně, zatímco kontrapunkticky střížená barva při přesném úderu rytmu, ať už na začátku taktu nebo v synkopě, působí jako zvláštní výrazový prostředek.“

Můj přítel Fabián

„Byli jsme si vědomi toho, že každá barevná složka, na příklad kostýmy, má ve filmu ze skutečného života hluboký dramatický význam. Stačí, aby někde na ulici stál červeně natřený nákladní automobil, kterého si nikdo ze štábu nevšimne, a divákova pozornost je svedena od herecké akce v popředí k červené skvrně, která nehraje vůbec žádnou roli. A proto když jsem tedy oblékl herečce červenou radiovku v jinak šedivé scéně, vedla mě snaha použít barvu jako dramatickou složku.“

Výroba barevných filmů

Agfacolor

- Materiál k dispozici v zemích tzv. východního bloku
- Nevhodný pro systémy širokouhlého filmu, i jinak problematický
- Testy jiných barevných materiálů
- Natáčení v Eastmancoloru (negativy)
- Používání různých materiálů pro pozitivy

Filmové ukázky

- Až přijde kocour (Eastmancolor)
- Starci na chmelu (Agfacolor)

- Oba filmy CinemaScope, stejné období